Popołudniowe wydanie poświąteczne

Adresas: Vilnius, Vysk. Bandurskio g-vė 4
Adres: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja, tel. 79, przyjmuje od godz. 11 do 14-ej.
Administracja, tel. 99, czynna od godz. 9—20 bez przerwy

Rok XV. Poniedziałek, 8 stycznia 1940 r.

„VILNIAUS KURJERIS"

Cena 10 centów

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

KURJER WILEŃSKI

Zmiany w rządzie angielskim

„Hoare Belisha — Oliwer Stanley"

LONDYN, (Elta). Ogłoszono w Londynie następujący oficjalny komunikat: „Minister Wojny Hore Belisha i Minister Informacji Macmillam wręczyli prośbę o dymisję, która została przyjęta. Ministrem Wojny mianowany został dotychczasowy Minister Handlu Oliver Stanley, Ministrem Handlu Sir Andrew Duncan, a Ministrem Informacji Sir John Reith".

* * *

Zmiany w gabinecie angielskim wywołały prawdziwą powódź domysłów i pogłosek ze strony prasy całego świata. Zwłaszcza interesuje świat walczący i neutralny zmiana na stanowisku ministra wojny. Co oznacza ustąpienie Hoare Belishy?

Część prasy niemieckiej donosiła to jako grę taktyczną Chamberlaina, która nie wywrze wpływu na politykę niemiecką, nie brak tam jednak i głosów zadowolenia, że „ustąpił ostatni Żyd z polityki światowej" pisma „rzecznik żydowskiej polityki w polityce W. Brytanii". Część prasy włoskiej przypuszcza, że powodem ustąpienia Belishy były starcia z gen. Ironside, który ma jakoby być następcą z kolei lorda Stanley'a na stanowisku ministra wojny. Dzienniki włoskie dają do zrozumienia, że powodem rozłamu w gabinecie angielskim była różnica zdań co do interwencji w sporze sowiecko-fińskim. Gen. Ironside ma być zwolennikiem udzielenia aktywnej pomocy Finlandii.

Prasa angielska zachowuje naturalnie największą dyskrecji. Dzienniki angielskie pochlebnie oceniają działalność b. ministra wojny i zapewniają, **że nie wywoła ona żadnych zmian istotnych, ani w polityce zagranicznej, ani jeżeli chodzi o przygotowania militarne.**

Prasa holenderska przypuszcza, że powodem dymisji było żydowskie pochodzenie ministra. Wielkie zainteresowanie (narazie bez komentarzy) wykazuje prasa francuska i dominalna. „Siegodnia" pisze, że pomiędzy kołami wyższych oficerów angielskich, a Hoare Belisha mógł istnieć rozdźwięk. Słowem ile głosów tyle odrębnych zdań.

Przygotowania wojenne w Afganistanie

Prasa włoska donosi z Peshavaru (Indie), że krążą tam uporczywe pogłoski o zarządzeniach mobilizacyjnych w Afganistanie. Również z Teheranu donoszą, że wojska perskie gromadzą się na granicy persko-sowieckiej. Według doniesień z Bagdadu angielska misja wojskowa prowadzi prace fortyfikacyjne nad zatoką perską.

DNB donosi o koncentracji angielskiego lotnictwa na północnej granicy Indii.

RZYM, (Elta). Według doniesień pisma „Misri" z Kairu poseł Afganistanu w Kairze, w związku z pogłoskami o powzięciu przez Afganistan, specjalnych środków obronnych, powiadomił wiceministra spraw zagranicznych Egiptu, iż Afganistan, rzeczywiście zastosował szereg środków dla obrony kraju, ze względu na sytuację międzynarodową. Jednak mobilizacja powszechna nie jest ogłoszona, gdyż rząd Afganistanu i nadal zachowuje stanowczą neutralność.

Pogłoski o pokoju nie mają żadnych podstaw

LONDYN. Jak donoszą z Nowego Jorku angielski poseł w St. Zjednoczonych lord Lottin złożył w Chicago oświadczenie, które w wysokim stopniu zainteresowało wojenne i polityczne koła St. Zjednoczonych. Lord Lottin b. sceptycznie odniósł się do wszystkich pogłosek, o rzekomym pokoju, rozpowszechnianych w ciągu dni ostatnich. Według zdania posła angielskiego należy się odnosić do tych informacyj z ogromną ostrożnością, ponieważ ich wiarogodność jest bardzo wątpliwa. Poseł angielski wskazał, że Niemcy mogłyby się zgodzić obecnie tylko na taki pokój, któryby był dla nich wygodny i któryby dawał możność znowu przejawić swoją agresywność w warunkach bardziej sprzyjających niż obecne.

Storpedowany pancernik angielski już naprawiony

LONDYN, (Elta). Storpedowany przy brzegach Szkocji angielski pancerny okręt wojenny wkrótce zostanie już naprawiony i wypłynie na morze. Uszkodzenia wyrządzone przez torpedę były bardzo małe.

Holandia będzie się broniła

przed każdym atakiem

HAGA, (Elta). Ogłoszony został oficjalny komunikat rządu holenderskiego, w związku z tendencyjnymi pogłoskami w prasie zagranicznej, poddającymi w wątpliwość decyzję Holandii obrony swego terytorium przed jakimkolwiek atakiem. W komunikacie tym powiedziano, iż dla uchylenia wszelkich wątpliwości, należy pamiętać, że integralność Holandii nie jest zależna i nie może zależeć od jakichkolwiek prowadzonych rokowań. Napad na terytorium Holandii, z czyjejkolwiek strony, spotkałby się z stanowczą obroną wszelkimi siłami zbrojnymi.

—o—

Jugosławia chce być neutralną

BELGRAD, (Elta). Pismo „Politika" ogłasza artykuł ministra spraw zagranicznych Jugosławii Cincar-Markowicza, w którym minister podkreśla specjalnie iż Jugosławia posiada obecnie jedyne dążenie — pozostać neutralną i w żaden sposób nie wziąć udziału w wojnie.

Uniwersytety angielskie o aresztowaniu profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prasa neutralna przynosi wiadomości o uchwałach, jakie powzięły wszystkie uniwersytety angielskie w związku ze znanymi wydarzeniami w Krakowie, które doprowadziły do aresztowania i wywiezienia wszystkich profesorów Wszechnicy Jagiellońskiej. Uniwersytety angielskie wręczyły teksty swoich uchwał ambasadorowi Polski w Londynie. Na pierwszym miejscu znalazły się w tej akcji uniwersytety Oxford i Cambridge, następnie londyński, z Leeds, Glasgow w Szkocji, Belfast w Ulsterze, Sheffield, Liverpool, Manchester, Bangor w Północnej Walii i inne.

Berlin nie wie

BERLIN, (Elta). DNB donosi w związku z pogłoskami o mającej nastąpić wizycie Mołotowa w Berlinie, po uzyskaniu informacyj u odpowiednich organów, iż dotychczas nic o tych planach Mołotowa nie wiadomo.

Włochy zachowają swobodę ruchów

SZTOKHOLM, Według zdania prasy szwedzkiej interesy Z. S. S. R. na Bałkanach mogą doprowadzić do antagonizmu między Włochami i Związkiem Sowieckim, co z kolei może okazać wpływ na niemiecko włoskie stosunki. „Dagens Nigeter" porównywuje obecną pozycję Włoch z sytuacją w roku 1914-ym, kiedy sprzymierzeńcy już walczyli, a Włochy jeszcze się wahały. „Dagens Nigeter" uważa za szczególnie charakterystyczne słowa Mussoliniego, że Italia pozostawia sobie swobodę w wyborze swoich dalszych dróg. Chociaż Włochy nie odżegnywują się od przyjaźni z Niemcami, słowa te według „Dagens Nigeter" oznaczają, **że Włochy zachowają swobodę ruchów nawet w tym wypadku jeżeli rozejdą się drogi Italii i Niemiec.**

Ciano o rozmowie z Csaky

WENECJA, (Elta). Minister Ciano udzielił po pierwszej rozmowie z ministrem spraw zagranicznych Węgier Csaky, który przybył do Wenecji, następującego oświadczenia: Spotkanie nasze nacechowane było serdecznością i potwierdziło intymną współpracę obu naszych krajów oraz zgodność poglądów na problemy, dotyczące pokoju i ładu w Europie. Rozmowa trwała około półtorej godziny. Następne spotkanie obu ministrów odbyło się w dniu 6 stycznia w godzinach popołudniowych.

ZSSR zawarł umowę handlową

z Bułgarią

MOSKWA, (Elta). W dniu 5 stycznia podpisana została w Moskwie umowa sowiecko-bułgarska w sprawie wymiany handlowej i żeglugi, na okres 3 lat. Jednocześnie zostało podpisane porozumienie w sprawie regulowania należności w roku 1940. Wszystkie te umowy przewidują zwiększenie wzajemnej wymiany handlowej.

Pokarm dla bydła do Niemiec eksportuje Z. S. S. R.

BRUKSELA, (Elta). Agencja telegraficzna „Belga" z oficjalnych kół berlińskich donosi, iż wymiana handlowa sowiecko-niemiecka coraz bardziej rozwija się. Związek Sowiecki importuje przedewszystkim do Niemiec pokarmy dla bydła oraz mięso świn. Import z Sowietów do Niemiec przechodzi przeważnie przez Szczecin. Przewoz kolejowy jest dotychczas bardzo mały na skutek niejednolitej szerokości torów kolejowych w Niemczech i w Sowietach. Obecnie czynione są próby, na stacjach granicznych, zmieniania osi wagonów towarowych, na odpowiednie dla torów kolejowych w Niemczech.

Wielką ofenzywę na morzu przygotowują Niemcy

LONDYN, (Elta). „Sunday Dispatch" podaje wiadomość, iż admirał Reader przygotowuje szeroko zakrojoną akcję floty wojennej Niemiec przeciwko Wielkiej Brytanii. **Hitler wydał jakoby rozkaz wysłania floty wojennej na morze Północne i rozpoczęć atak w dwóch kierunkach: 1) zmusić flotę angielską do walki, aby, jak spodziewają się koła niemieckie, uczynić Wielkiej Brytanii duże straty, oraz 2) bombardowania brytyjskich portów i miast, aby w ten sposób jak najwięcej uszkodzić brytyjską flotę handlową.**

Pismo zaznacza, iż Anglia przygotowana jest na te ataki. **Flota niemiecka posiada dla tych walk 2 wielkie okręty, 2 krążowniki „kieszonkowe", 6 zwykłych krążowników, 20 torpedowców i 20 łodzi podwodnych. Anglia może wystawić do tych walk po 14 wielkich okrętów bojowych i krążowników liniowych, 6 lotniskowców, 58 zwykłych krążowników, 168 torpedowców i 60 łodzi podwodnych. Poza tym Anglię chronią pola minowe od północnej Szkocji do Doveru. W razie potrzeby Anglia mogła by wystawić do walki również szereg innych statków przygotowanych do walk.**

O 144 okręty wojenne więcej

WASZYNGTON. Prasa amerykańska przynosi szczegóły, tyczące wydatkowania olbrzymich budżetów uchwalonych przez Kongres. W pierwszym rzędzie zostanie wykończonych 120 okrętów wojennych i zbudowano 24 nowych, w tej liczbie 10 drednoutów, 6 po 35 tysięcy tonn i dwa po 45 tysięcy tonn. W ten sposób wojenna flota amerykańska zwiększy się o 144 nowe jednostki bojowe.

Na zachodzie ożywiła się artyleria ciężka

PARYŻ, (Elta). Komunikat Havasa o sytuacji na froncie zachodnim podaje, iż na skutek mrozu działania wojenne w ostatnich dniach są bardzo małe, ożywiają się jedynie spotkania lokalnych patroli. Ożywione działania patroli wywiadowczych odbyły się w rejonie położonym na zachód od rzeki Saara. W rejonie tym od pierwszych dni obecnego tygodnia panuje większy niepokój niż w innych rejonach. Akcja patroli wywiadowczych w rejonie rzeki Mozela w bieżącym tygodniu zupełnie ustała. W ostatnich dniach ożywiła się działalność artylerii ciężkiej. Akcja lotnicza wobec złych warunków atmosferycznych była zupełnie ustała.

Niemcy zatrzymują Polaków

wyjeżdżających z państw bałtyckich

BERLIN, (Elta). Sztab armii niemieckiej donosi, że na froncie zachodnim nie wydarzyło się nic szczególnego. Samoloty niemieckie odbyły loty wywiadowcze nad Wielką Brytanją i Francją. Jednostki niemieckiej floty wojennej w ostatnim czasie kilkakrotnie zatrzymały większe grupy Polaków, zdolnych do służby wojskowej, którzy próbowali uдаć się z państw bałtyckich do krajów, nieprzyjacielskich.

Kartki żywnościowe w Italii

RZYM, (Elta). Z dniem 15 stycznia zostaną w Italii wprowadzone kartki żywnościowe.

Barometr burzowy Stanów Zjednoczonych

Przemówienie prez. Roosevelta

Trzeciego stycznia r. b. zabrał głos na posiedzeniu kongresu Stanów Zjednoczonych prezydent Roosevelt. Nikt nie spodziewał się, że w chwili obecnej szef państwa Ameryki Północnej zaangażuje się wyraźnie, że nazwie bezpośrednio winowajców po imieniu. Prezydent Roosevelt znajduje sie w przeddzień wyborów. Już w krótkim czasie zacznie się kampania wyborcza. Liczba rzeczników neutralności jest dość pokaźna bądź wśród demokratów, bądź wśród republikanów.

Uchwalenie noweli do ustawy o neutralności wymagało dość poważnego wysiłku. Operowano przy głosowaniu motywami ekonomicznymi, wskazując, że zmiany przyczynią się do zlikwidowania bezrobocia, do ożywienia ruchu przemysłowego.

Czy nadzieje pokładane zostały spełnione — trudno w tej chwili przesądzić. Stwierdzić jedynie można, że niektóre działy gospodarcze, a szczególnie fabryki przemysłu lotniczego ożywiły znacznie swą działalność, dostarczając swe wyroby przeważnie Anglii i Francji. Z dobrodziejstw tej ustawy nie skorzystały Niemcy, a po ostatnich wypadkach w Finlandii ZSSR również nie będzie mógł poczynić żadnych zamówień w dziedzinie lotnictwa.

Zmieniona ustawa o neutralności miała być pierwszym etapem do zmiany polityki na rzecz koalicji. Uchwaleniu bowiem ustawy towarzyszyły demonstracje polityczne w kongresie na rzecz państw demokratycznych, przeciw państwom dyktatorskim. Dalsze posunięcia jednak jeszcze nie nastąpiły.

Na pierwszy rzut oka wydaje się nawet, że przemówienie Roosevelta jest bardzo powściągliwe, że nosi spokojniejszy charakter, niż mowy wygłoszone w przeddzień wybuchu wojny.

Zapowiedzi o dalszej neutralności towarzyszyły jednak uwagi, które dowodzą, że rozwój wypadków w Europie nie jest obojętny Stanom Zjednoczonym Am. Półn. Nie jest rzeczą obojętną dla tego państwa, kto zwycięży w tej walce.

Dalsze oświadczenie wyjaśnia całkowicie, po czyjej stronie są sympatie mówcy, skoro widzi on niebezpieczeństwo w tym, że „świat będzie rządzony przez siły skoncentrowane w rękach kilku osób". W trwaniu takich rządów widzi prezydent Roosevelt groźbę dla bytu własnego kraju.

Losy państw, które zostały pozbawione niepodległości w drodze gwałtownego rozboru lub przez objęcie protektoratu nad nimi, są również przedmiotem trosk prezydenta.

A jednak pewne tony przemówienia posiadają również realne znaczenie. Prezydent Roosevelt podkreśla kilkakrotnie, że Stany Zjednoczone nie mogą być wyspą szczęśliwości, że groźne skutki zawieruchy europejskiej mogą mieć również fatalne skutki dla Ameryki. „Stany Zjednoczone nie mogą się odseparować od reszty świata... chociażby kultura pozostała po tamtej stronie ściany doszczętnie zburzoną".

Przemawiają tu nietylko względy moralne: troska o demokrację, kulturę i niepodległość narodów, ale również względy gospodarcze.

Oblicze neutralne w takim omówieniu wygląda nieco inaczej. Można z tej twarzy neutralnej wyczytać wyrazy sympatii dla demokracji, uczucia oburzenia dla ciemiężców, pomieszane z troską o własny ustrój, byt i życie gospodarcze.

Obserwator amerykański nie śledzi już na Olimpie, ale przygląda się nerwowo wypadkom, nie kryjąc się wcale, że przebieg zmagań nie jest dla niego obojętny.

Oceniając przemówienie prezydenta Roosevelta, operujemy jedynie strzępami, urywanymi zdaniami z komunikatu Elty, ale te starczą, by odczuć ton oświadczenia i zrozumieć, że nowa nuta wkradła się do obaw prezydenta. Góruje troska o los własnego państwa, przeważa obawa pozostania sam na sam ze zwycięzcą, któryby nie hołdował przekonaniom Roosevelta i zagrażał gospodarczo Stanom Zjednoczonym,

Są to więc kłopoty realne, gdzie względy ideologiczne mieszają się gęsto z troskami natury gospodarczej. Te momenty mogą się przyczynić walnie do radykalnej zmiany taktyki rządu nazajutrz po wyborach.

W przeddzień kampanii wyborczej prezydent Roosevelt zachował powściągliwość, uwzględnił przeciętne nastroje, by nie drażnić jakiegoś poważniejszego odłamu mniejszości. Mowa z trzeciego stycznia była więc barometrem nastrojów Stanów Zjednoczonych. Wskazówka tych nastrojów przesunęła się na „zmianę" w stronę powszechnej „burzy", która nie ominie Ameryki.

I w Stanach Zjednoczonych wzmaga się przeświadczenie, że dawny parasol w stylu Chamberlaina najmniej ochroni Amerykę przed burzą. Nawałnicą opryskuje już drugą półkulę.

W. Kibartowski.

Lotnictwo fińskie bombarduje

HELSINKI (Elta). Sztab fiński donosi, że w dniu 6 stycznia była ożywiona działalność artylerii w przesmyku karelskim, a szczególnie między zatoką fińską a Molajaervi. W okręgu Suomussalmi odbywają się walki w kierunku Rante. Na innych odcinkach frontu czynne są oddziały wywiadowcze i ogień artyleryjski. Z baterii przybrzeżnych ostrzelane zostałe nieprzyjacielskie oddziały transportowe i jego baterie. Samoloty sowieckie odbywały loty nad zachodnią i północną częścią Finlandii. Bombardowały one szereg miast, między innymi Mikkli, gdzie zabitych zostało kilka osób cywilnych. Lotnictwo fińskie odbyło loty wywiadowcze połączone z bombardowaniem. Samoloty fińskie i artyleria przeciwlotnicza strąciły 7 samolotów nieprzyjaciela, a inne dwa zmusiły do lądowania. Na drodze Juntosranta nieprzyjaciel pozostawił 11 czołgów, dwie armaty, 30 samochodów ciężarowych i wielką ilość amunicji. Oddziały fińskie zniszczyły 2 czołgi również przy Suomussalmi.

* * *

HELSINKI, (Elta). Oficjalne koła fińskie zaprzeczają wiadomość, iż samoloty fińskie bombardowały terytorium estońskie.

Generał szwedzki na czele ochotników Szwecji w Finlandii

SZTOKHOLM, (Elta). Udał się do Finlandii generał Linder, który dowodzić będzie oddziałami ochotników szwedzkich w Finlandii.

Powódź w Portugalii

LIZBONA, (Elta). Duże deszcze i burze, które ostatnio przeszły nad Portugalią wyrządziły w szeregu miejscowości olbrzymie straty. Okolica, przez którą przepływa środkowa część rzeki Tajo została całkowicie zalana. Dziesiątki tysięcy osób utraciło swe domy.

W sprawie opłat za mieszkania.

W m. Wilnie i okręgu opłata za mieszkania, pokoje i inne lokale, za czas do 30 go listopada 1939 r. musiała być uiszczana w złotych w wysokości takiej jaka była obowiązująca 1-go września 1939 r.

Lokatorzy, którzy zamieszkali po dniu 31 października 1939 r. winni byli za listopad i grudzień 1939 r. płacić tylko w litach tyle ile się płaciło w złotych w dniu 1 września 1939 r.

Opłata komornego w złotych miała być uiszczona właścicielowi do 18 listopada 1939 r. lub złożona na do depozytu wileńskiego sądu grodzkiego w Banku Litewskim na imię właściciela domu do dnia 20 listopada 1939 r.

Z dniem 1 stycznia 1940 roku sprawę komornego w większych lokalach mieszkalnych, handlowych i przemysłowych regulować będzie ustawa o ochronie lokatorów mieszkań w m. Wilnie i okręgu, która to ustawa w najbliższym czasie zostanie przyjęta i ogłoszona. Sprawę komornego mniejszych mieszkań, pokoi, hoteli, lokali o charakterze publicznym itp. normować będzie komisarz regulacji cen.

Zakazuje się bez zezwolenia komisarza regulacji cen obciążać warunki komornego, zmieniać i podwyższać ceny. W wynajętych mieszkaniach z centralnym ogrzewaniem i pokojach temperatura winna wynosić 18° C.

KRONIKA

Styczeń 8 Poniedziałek	Dziś: Seweryna Jutro: Marcjanny. Wschód sł. — g. 7 m. 44 Zachód sł. — g. 3 m. 05

— **Liczba uchodźców w Wilnie** zmalała o 2 tys. osób, gdyż część uchodźców wyjechała do mniejszych miast. (N.)

— **Choinka dla dzieci uchodźców.** Podczas świąt Trzech Króli sekcja kobieca Komitetu Pomocy Krajowi Wileńskiemu organizowała dla dzieci uchodźców choinkę. (N.)

— **Wzmocnienie radiostacji wileńskiej.** Remont radiostacji wileńskiej został już ukończony. Z dniem 4 stycznia radiostacja wileńska została wzmocniona. (N.)

— **Budowa szkół powszechnych,** W r. b. przewidziana jest budowa 4 szkół powszechnych w pow. olkienickim, z czego 1 w Ejszyszkach, zaś pozostałe 3 — w gminie rudziskiej. (N.

— **Nowy sędzia śledczy okręgu wileńskiego** p. K. Vaitkunas przybył w tych dniach do Wilna. Dotychczas pełnił on swe obowiązki w Jurborku. (N.)

Wiadomości z kraju

— **Węgiel kamienny.** Na pograniczu Łotwy przeważnie po stronie łotewskiej odnaleziono 1—2 metrowe złoża węgla kamiennego około paru metrów pod powierzchnią ziemi. Mimo, iż dotychczas odnalezione złoża są po stronie łotewskiej, według przypuszczeń znajdują się one i po stronie litewskiej. Złoża te obejmują obszar około 300 ha.

— **Przybył w dniu 6 stycznia do Wilna** w towarzystwie dyrektora naczelnego „Elty" p. V. Gustainisa i dyrektora Oddziału „Elty" w Wilnie p. P. Radzeviciusa, dyrektor naczelny łotewskiej agencji telegraficznej „Leta" p. Berzinsz. W dniu 7 stycznia gość łotewski zapoznał się z zabytkami nowoodzyskanej stolicy Litwy.

LISTY:

Od internowanego w Łotwie

Otrzymaliśmy pocztą od jednego z naszych internowanych czytelników list z obozu w Łotwie. Cytujemy parę wyjątków:

...„Codziennie otrzymujemy „Kurjer" i czytamy go z prawdziwą radością od tytułu do ogłoszeń włącznie. Cieszymy się, że jesteście w tym składzie redakcji i że możemy czytać myśli tych, których się znało, ceniło i lubiło. Artykuły wasze nietylko czytamy, ale i obszernie wykorzystujemy w naszej gazecie pozadrutowej, jaką redagujemy p. n. „Peryskop obozowy". Dajemy w niej własne artykuły, wasze i wszystkich gazet zagranicznych, jakie do nas dochodzą, komunikaty z radia oraz rysunki obozowych artystów".

List przysłano z obozu w Ulbroka. Oprócz tego znajdują się jeszcze w Łotwie obozy w Liepaja (Libawa), Lilaste i Litene. (r).

Z Warszawy

...Warunki życia w Warszawie nie są tak lekkie, jak to sobie przedstawiają niektórzy.

Brak szyb, opału, drożyzna żywności, brak zarobków, transport nieuregulowany— skutki wojny na każdym kroku. Zapasy się wyczerpują a mróz już chwycił. Przetrzymanie zimy nie jest łatwe i biedniejsza ludność przeżyje chyba tylko dzięki przemysłności — handlowaniu czym się da, dokąd jest czym.

Pieniądze instytucyj naukowych. urzędów itp., złożone w bankach są zablokowane. Cierpią z tego powodu zwłaszcza niżsi funkcjonariusze. Znacznie lepiej jest w lubelszczyźnie, na wsi.

Pomimo wszystko samopoczucie jest znakomite.

(pisane 19.XII.1939 r. otrzymane pocztą 3.I.1940 r.).

Jak długo chodzą listy?

List wysłany z Paryża 11. XII. (będący odpowiedzią na list z dnia 18 listopada) przyszedł do Wilna pocztą 4. I. b. r.

Listy z Anglii przychodzą prędzej. List wysłany 20. XII. przyszedł 31. XII. (r.).

Szwedzka „linia Maginot"

Oczy całego świata zwrócone są w tej chwili na Szwecję i Norwegię. Nikt jednak, a przynajmniej mało kto słyszał o szwedzkiej „linii Maginot". Oto garść ciekawych informacyj za jednym z dzienników rosyjskich.

Ostatnie wydarzenia polityczne czynią wielce aktualnym wszystkie zagadnienia obronne Szwecji. Niewiele jednak osób nawet w samej Szwecji wie o tym, że granica fińsko-szwedzka posiada swoją linię Maginot".

Fortyfikacje szwedzkie na północy posiadają wieloletnią historię. W początkach wieku XX-go Szwecja poczęła eksploatować niezmierzone bogactwa swoich północnych prowincji. Odkryto tam właśnie rudy miedziane, żyły złota itd. Szwecja przypuszczała, że te bogactwa naturalne i bliski dostęp do niezamarzającego portu norweskiego Narwick mogą skusić potężnego sąsiada.

Jednocześnie z rozwojem szwedzkiego przemysłu żelaznego w prowincjach północnych Szwedzi poczęli budować twierdzę Boden jedną z najpotężniejszych fortec świata.

Boden leży o kilka kilometrów zaledwie od koła polarnego. Bronią go nie tylko potężne kazamaty podziemne, ale i niemniej potężne siły przyrody. Wiosną, latem i jesienia niedostępne dla czołgów bagna. W zimie mróz dochodzący do 40 stopni i straszliwe zamiecie polarne.

Cudzoziemiec, który zabłądzi do Boden, nie będzie nawet przypuszczał, że te same kawiarenki i sklepiki małego północnego miasteczka, maskują dziesiątki kilometrów podziemnych korytarzy, składy z amunicją i lufy olbrzymich armat.

Tylko tu i ówdzie na bocznych uliczkach i placach zakaz chodzenia w 5-ciu językach przypomina turyście, gdzie się znajduje. Blada temu kto zlekceważy ten przepis. Jak z podziemi wyrośnie „tajny swenson" (tak nazywają w Szwecji żandarmów) i zaopiekuje się osobą umyślnie, czy też nieumyślnie roztargnionego turysty.

W sercu szwedzkiej „linii Maginot" w fortecy Boden nie wolno przyjezdnym nocować dłużej, niż jedną noc. Większa część armii szwedzkiej odbywa swoją służbę na Boden. Forteca ta broni jednocześnie dostępu do zagłębia żelaznego Szwecji, dróg kolejowych i kołowych prowadzących do Szwecji centralnej, oraz dostępu do Atlantyku. Dalekonośne działa fortecy Boden kontrolują zatokę Botnicką. Jest to więc jednocześnie i mały Gibraltar szwedzki dla północnej części zatoki Botnickiej.

Fala mrozów na Wileńszczyźnie

Już wieczorem w sobotę 6-go bm. fala mrozu ogarnęła Wilno i Wileńszczyznę. W nocy z soboty na niedzielę termometr spadł poniżej zera do 31° C w mieście, a do 33° C na wsi.

Przez cały dzień w niedzielę 7 bm. temperatura trzymała się w granicach od 23° C do 28° C poniżej zera.

Ubiegłą noc temperatura ponownie spadła, osiągając w mieście 34° C.

Dziś rano o godz. 7 na placu Katedralnym w Wilnie termometr wskazywał 31° C poniżej zera.

Tak silnych mrozów już oddawna w Wilnie nie pamiętają.

Kronika telegraficzna

— **Tajemniczy zamach.** W dniu 6 stycznia dokonano zamachu na sekretarza generalnego zarządu koncesji międzynarodowej w Szanghaju, Anglika Phillipsa. Gdy sekretarz Phillips jechał własnym samochodem do biura zamachowiec strzelił do niego cztery razy, nikogo jednak nie raniąc. Podłoże tego zamachu dotychczas nie jest znane.

— **Baza na Alasce.** Dowództwo armii U.S.A. donosi, iż zostaną rozpoczęte prace przy budowie wielkiej bazy lotniczej na Alasce. Ministerstwo Floty ogłosiło, iż dla budowy umocnień obronnych, wykonanych na 2-ch wyspach na Oceanie Spokojnym wydatkowano około 4 milionów dolarów.

— **Tallin liczy** 136.129 mieszkańców, w tym 59.114 mężczyzn i 77.015 kobiet. W dniu 1 stycznia ubiegłego roku w Tallinie było 143.384 mieszkańców.

— **Wilki.** W pobliżu granicy bułgarskiej. w zachodniej Tracji stada wilków napadły na pobliskie wsie. Mieszkańcy tych wsi po ciężkiej walce przepędzili te stada. Kilka rolników zostało ranionych.

— **Nowa bezpośrednia linia powietrzna** Berlin — Moskwa zostanie otwarta w dniu 6 stycznia.

— **Ministerstwo Floty Wielkiej Brytanii** zakupiło w Stanach Zjednoczonych 6 statków handlowych, które posiadają pojemność od 5 do 6 tysięcy tonn.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Kurjer Wileński"

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1.— za wiersz jednoszpaltowy. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Leidėjas: Vytautas Stanievičus. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Wydawca: Witold Staniewicz Redaktor: Witold Kiszkis. Spaustuvė „Zničius", Vysk. Bandursklo g-vė 4. Tel. 3-40. Drukarnia „Znicz", ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40.